

1. Definicija pestre, manj pestre, nepestre barve! (motiv, tehnike, materiali)

OSNOVNE BARVE: rumena, rdeča, modra

PESTRE BARVE=žive, čiste, nasičene, ne vsebujejo bele ali črne

MANJ PESTRE BARVE=pestra+pestra (čim bolj jih mešamo, manj pestre postajajo)-barvni odtenki; pestr+nepestra-svetlostni odtenki; so puste in žalostne

NEPESTRE BARVE=nevtralne:črna, bela in siva.

Slikarske tehnike: slikanje s tempera barvami, vodenkami, gvaš. Materiali: tempera, vodenke

2. Dva načina upodobitve v kiparstvu - napiši podobnosti in razlike!

prostostoječi, obhodni kip in relief. Podobnosti: tipljivost, oba lahko izdelujemo iz razl.materialov in z dodajanjem, odzemanjem. Razlike: obhodni kip si lahko ogledamo iz vseh strani, lahko ga obhodimo, relief pa samo z ene in ga ne moremo obhoditi.

3. Barvni znaki!

4. Črtna risba!

ČRTNA RISBA=risba, ki je izražena z razl.črtami:tanke, debele, kratke, dolge, ravne, krive, sklenjene, nesklenjene, prekinjene, neprekinjene. Narišemo jo lahko z razl.risarskimi materiali.

5. 4 načela, opiši načelo ustvarjalnosti! (kakovosti, eksemplarnosti, svobodnega likovnega izražanja,???)

NAČELO USTVARJALNOSTI

Je temeljno in najpomembnejše načelo LV, ker je ustvarjalnost osnovno gibalno likovno izražanje in likovna umetnost. Ime poseben pomen pri razvijanju likovno oblikovanih in likovno izraznih sposobnosti učencev. Otroci imajo vedno možnost samostojno ustvarjati. Spodbuda za razvoj ustv.je lahko dobro postavljena likovna naloga, ki omogoča inovativne rešitve. Ustv.aktivnosti učencev so posledica čustvene napetosti, izkušenj in lastnih izraznih sposobnosti.

NAČELO SVOBODNEGA LIKOVNEGA IZRAŽANJA

Svobodno likovno izražanje je pogoj za ustvarjalnost. Upoštevamo ga pri svobodnem izbiranju likovnih postopkov in likovnih rešitev vsakega posameznika. Učenci naj svobodno izbirajo likovne postopke in rešitve; imeti morajo svobodno pot do rešitve.

NAČELO INTERESA IN AKTIVNOSTI

Dobra LV izhaja iz interesa otrok. Otrok bo aktiven in bo lahko ustvarjal dobra likovna dela samo, kadar bo za delo notranje motiviran.(izbiramo primerne teme,motive,postopke, jih motiviramo). Učenci morajo biti zavestno aktivni celo uro in imeti morajo interes. Načelo predvideva interes in zavestno aktivnost učencev pri LV.

NAČELO KAKOVOSTI IN VZGOJNE USMERJENOSTI

To načelo se nanaša na likovna umetniška dela in reprodukcije. Morajo biti kakovostne. Učence seznanjamo samo s preverjeno kakovostnimi likovnimi deli. Sposobni so vrednotiti in ločevati dobra, slaba, kičasta likovna dela samo, če imajo razvit čut za umetniško kakovost. Učitelj mora priskrbeti kakovosten material in orodja in spodbujati primeren odnos do materiala in racionalnost pri delu.

NAČELO INDIVIDUALIZACIJE IN PRILAGOJENOSTI RAZVOJNI STOPNJI

Likovni izraz otrok je individ.in odvisen od razv. stopnje posam. Pri LV upoštevamo razv.stopnjo otrok, znač. ter posebnosti vsakega posam. Spodbujamo individ. razlike, se jih zavedamo, upoštevamo posebnosti otroka v likovnem izražanju. Ustvarjalno likovno delo je individ., različno, izvorno.

NAČELO NAZORNOSTI

Nazorne in jasne so predstavitve barvnih kontrastov, različnih vrst črt... Nazorna do navodila za delo, nazorno je demonstriranje likovnih postopkov, uporaba likovne tehnike. Jasni in nazorno predstavljeni so kriteriji za vrednotenje otroških likovnih del.

Čim mlajši so otroci, bolj nazorno jih seznanimo s svetom. Lahko jih neposredno soočimo z vidno stvarnostjo ali poskrbimo za nadomestila (film, slike, zvočni material).

NAČELO ŽIVLJENSKE IN PSIHIČNE BLIŽINE

Pri izbiri tem in motivov izhajamo iz neposrednega okolja otrok in zanimanj, obenem pa skrbimo, da lahko otroci do vsebin vzpostavijo čustven odnos. Pozimi pri risanju figure v gibanju rišemo tekmovanje v smučarskih skokih, pri portretu pa upodabljammo koga od staršev, prijateljev.

NAČELO POSTOPNOSTI IN SISTEMATIČNOSTI

Upoštevamo zakonitosti otrokovega razvoja in razvojna zaporedja na kognitivnem, afektivnem in psihomotoričnem področju in upoštevamo razvojne stopnje otrokovega likovnega izražanja. Upoštevamo tako, da otroke vodimo od bližnjega k daljnemu (znanega k neznanemu, preprostega k zapletenemu: najprej seznanjeni z lik. tehniko, nato motiv)

NAČELO EKSEMPLARNOSTI

Izpostavimo tiste vsebine, ki omogočajo največjo kvaliteto realizacije ciljev in nalog likovne vzgoje. Izberemo tiste teme in motive, ki omogočajo najbolj kakovostno rešitev lik. naloge, izbiramo lik. dela, ki so značilna za določeno obdobje, lik. smer ali za določen lik. Fenomen.

6. Likovne tehnike!

RISARSKE LIK. TEHNIKE:

Suhe tehnike: svinčnik (mehki, črtne risbe, polnjenje površin, vse vrste papirja); oglje (hrapav papir, popravljajo, brišejo, svetlijo in fiksirajo); kreda (na rahlo hrapav, fiksirajo, asfalt); flomaster (gladek list, temni flomaster); kemični svinčnik; črna praskanka (bel papir z voščenkami + tuš z milom + tempera); frotaž (tanjši papir, voščenska).

Mokre tehnike: tuš (trska, trstika, gosje pero, tanjši čopič, peresa); trska in tuš (razl. intenzivna črta); pero in tuš (črtni motivi, pravilna drža in pritisk); brisalec tinte (negativna risba); lavirana risba (vodotopni flomastri, na moker papir ali paleta); enobarvna luščenska (gosta tempera, preko tuš in speremo).

SLIKARSKE LIK. TEHNIKE:

Slikanje s suhim materialom: voščenske in oljni pasteli; suhe barvice; barvne krede in suhi pasteli (asfalt);

Slikanje s mokrimi materiali: tempera; vodenke/akvareli; na mokro podlago (gladek papir + vodenke); gvaš; barvni tuši (pihanke); šablone (negativne in pozitivne, barvajo okrog lika); Lepljenje barvnih papirjev: barvni papir; revialni papir; blago in drugi materiali

Mešane tehnike: luščenska, praskanka, tempera-lepljenka, tempera-voščenska, mokro na morko, slikanje na sveži sneg.

GRAFIČNE LIK. TEHNIKE:

odtiskovanje delov telesa; pečatniki; kolažni tisk; tisk s šablonami; kolagrafija; monotipija; suha igla; rač. grafika

KIPARSKI LIK. MATERIALI:

glina, mavec, siporeks, žica, les, naravni materiali, papir, valovita lepenka, odpadni material

7. Kam spada kužek iz gline, naštej temeljne cilje!
8. Rangiranje od 1 do 5! (Utemeljitev + opisna ocena)
9. Prostorsko oblikovanje + temeljni cilji!

1.RAZRED:

Razlikujejo pojme: - prostor - zunaj - znotraj - oblike prostorov: oglat, okrogel - velikosti prostorov: velik, majhen - gibanje v prostoru: spredaj, zadaj, naprej, nazaj, levo desno, poševno, ravno - sestavni deli prostora: tla, stene, strop.

Predstavijo: - bivalni prostor - opremo - uporabne predmete: oblika, barva, velikost - okrasne predmete

2.RAZRED:

Opišejo: - bivalni prostor - zunanji prostor - notranji prostor - gibanje v notranjem in zunanjem prostoru: levo, desno, poševno, naprej, nazaj, spredaj, zadaj; zunaj, znotraj, ven, noter, blizu, daleč - obliko in velikost zgradbe - načrtovalca prostora (arhitekt)

Razlikujejo pojme: - oprema bivalnega prostora - materiali - ročna in strojna izdelava pohištva - barva v prostoru - okrasni predmeti v prostoru

3.RAZRED:

Usvojijo pojme: - prostor (tla, stena, strop) - različnost oblikovanih prostorov - namen oblikovanih prostorov - razporeditev prostorov - zdravi, naravni materiali; uporabnost prostora - naravni material - svetlost in zračnost prostora - barva v prostoru - okrasni predmeti

10. Obrnjena perspektiva + zvrčanje!

OBRNJENA PERSPEKTIVA: elementi obrnjeni kot jih vidijo

ZVRČANJE OBLIK: (obračanje liste med delom, skupna talna črta se izgubi); rentgenska slika (prekrivanje, izrez); razgibano upodabljanje človekove figure, pojavi se profil, realnejši prikaz;

11. Svetlobni in barvni odtenki!

12. Vedenje – videnje, čustven in racionalnost!

1. VIDENJE-VEDENJE: (6-9 let), riše na način, kot ve da obstajajo neke stvari, nato riše, kar vidi. Npr. kar ve: Nariše konja s konjenikom z dvema nogama. Rišejo to, kar o predmetu vedo in ne kaj vidijo. Upodablja osnovne vizualne značilnosti predmetov, iz vidnega sveta, temeljijo na miselnem urejanju vizualnih vtisov (poševna gladina)

2. ČUSTVENOST-RACIONALNOST: Upodablja predmete in ljudi tako kot čutijo (npr. policista večjega od avtobusa, ker je bolj pomemben kot avtobus). Racionalni odnosi: papiga in pes sta enako velika, ker ju ima enako rad. Večje upodobijo tisto, kar se jim zdi pomembnejše. Z razvojem racionalnosti spodrine čustvenost (bolj realno)

13. Izhodišča pri načrtovanju pouka LV!

- učitelj lahko pouk prične z razlago LIKOVNEGA PROBLEMA. Poišče primeren motiv in likovno tehniko. Poudarek je na **KOGNITIVNEM VIDIKU POUKA**.
- Učitelj lahko najprej učencem predstavi izbran MOTIV. Z ustreznimi metodami. Pri takem načrtovanju je poudarjen **AFEKTIVNI VIDIK**.
- Učitelj lahko pouk LV prične s predstavitev zanimive LIKOVNE TEHNIKE. Izbere primeren motiv, ki mu doda še ustrezen likovni problem. Takšno načrtovanje poudarja **PSIHOMOTORIČNI VIDIK**.

-začne lahko z razlago LIKOVNEGA PROBLEMA. Temu poišče primeren motiv in lik.tehniko. Poudarjen je kognitivni vidik, afektivni in psihomotorični sta v funkciji spoznavanja
-učencem lahko najprej predstavi izbran MOTIV. Z ustreznimi metodami učencem približa še lik.problem, skupaj izberejo najprimernejšo tehniko za realizacijo. Poudarjen je afektivni vidik, kognitivni in psihomotorični sta v funkciji poglobljanja in lik.izražanja doživetega.
-pouk LV lahko prične tudi s predstavitvijo zanimive LIKOVNE TEHNIKE. Ob tem najprej izbere primeren motiv, ki mu doda še ustrezen lik.problem. Takšno načrtovanje poudarja psihomotorični vidik, kogniti in afektivni pa sta v funkciji uspešnega razvijanja motoričnih spretnosti.

14. Faze ustvarjalnega procesa! Kako se odražajo pri likovnem delu (faza učenja, opis pri delu, faktorji ustvarjalnosti)

15. Trije barvni kontrasti, barva ob barvi – opiši kontrast!

svetlo-temni(vi-ru),
toplo-hladni(or-mo),
komplementarni (barve,ki so nasproti v barvnem krogu).

16. Tehnološka in ikonološka plast! Tipološka

TEHNOLOŠKA PLAST

Kaže se v izbiri materiala in tehnike. Kot materiale razumemo materijo barve, tuša, gline...ter kot podlage platno, papir... Postopek s katerim material spreminjamo v ustvarjalno kreacijo pa imenujemo tehnika. K risanju, slikanju, grafiki, kiparstvu, lahko dodamo še sodobni medij kot je: fotografija, film, tv, video, računalnik. Izbiramo takšen material in tehniko, ki nam omogoči uresničitev lik.zamisli.

IKONOLOŠKA PLAST

Odraža se v motivu ali temi likovnega dela (krajina, interier, figura..). Ločimo mnoge različne teme ali motive. Tema je pogosto spodb.za doživljajsko reševanje določenih lik.nalog. Tema pri umetniške ustvarjanju sicer ni bistvena plast likovnega izraza, pri delu z otroci pa je lahko pogosto spodbuda za doživljajsko reševanje določenih likovnih nalog.

TIPOLOŠKA PLAST

kaže se v umetnikovi individualnosti. Umetnik zaznamuje celoten likovni izraz umetniškega dela. Pri ustvarjanju redko prevladuje ena sposobnost, temveč prevladujeta dve ali tri sposobnosti, ki so prepletene. Učitelj mora pri delu z učenci poznati individualne razlike, likovne tipe otrok, in jih pri individualizaciji pouka upoštevati.

17. Specifična metoda (bistvo metod, ki izhajajo iz specifične likovne tehnike)! Metoda neposrednega učenja likovne tehnike, metode samostojnega usvajanja likovne tehnike s pomočjo lastne izkušnje

18. Likovni kotiček (vloga in namen)!

pogosteje se pojavlja v vrtcu, je pa dobrodošel tudi v nižjih razredih OŠ. Tam otroci ustvarjajo predvsem v prostem času-med odmori, ali OPB. Razvijajo drobno motoriko, izražajo svojo ustvarjalnost(sponatno), spoznavajo razl.lik.materiale. Tu je spravljen material, pribor, odpadni material, ostanki barvnega papirja, dodatna tabla za čečkanje in risanje, tabla za flomastre.

19. Kaj sestavlja likovno nalogo?

20. Arhitektura (kam spada, cilji)!

21. Ciljna naravnost pouka!

22. Pet vrst motivov! (RUINIZEM, VANITAS, KRAJINA, ???, ???)

23. Značilnosti grafike, ki jih učenci spoznajo v nižjem razredu OŠ – odtis, matrica, pečatenje! Katere grafične tehnike in materiali so primerni v prvi triadi?

24. Čustveno sorazmerje! Poliperspektiva! Termin: PRAVI KOT!

25. Transparentnost – rentgenska slika (mladič v trebuhu). Pravi kot (na eni ravnini nariše vse)!

26. Tehnike za mešanje barv – tempera, gvaš, voščenska, vodenke! Motivi za realizacijo – petelin, mavrica, jesen, ...!

27. Slika umivanja zob – likovno področje (risanje)

28. Glede na afiniteto do likovnega izraznega sredstva ločimo več tipov: koloristični/grafični, konstr./impulz., prostorski/dekorativni (določimo glede na tip slike)!

29. Pet elementov motivacije in pojasnite razliko med zunanjo in notranjo!

1. ZBURJENJE, NAPETOST IN ZANIMANJE ZA AKTIVNOST je splošen pogoj, da do likovnega izražanja sploh pride. Otrokovemu zanimanju črpa iz okolja, ki ga preseneča z vedno novimi dražljaji. Ti pretežno prihajajo od učitelja, ki s svojo pozornostjo, urejenostjo, nenavadnimi metodami dela in lastnim delom zbujajo pri učencih določeno stopnjo napetosti in s tem tudi pozornost do likovnega dela. Zanimanje do likovnega dela lahko prihaja tudi iz družine, kulturnega kraja, sproža pa se pri eksperimentiranju z materiali, tehnikami in pri samostojnem reševanju likovnih nalog. Zburjenje napetosti in zanimanje za aktivnost pripomorejo, da je učenec pripravljen in motiviran za likovno delo.

2. NOTRANJA IN ZUNANJA MOTIVACIJA

□ NOTRANJA MOTIVACIJA je iskren interes za določen problem, pristno zanimanje za delo – če učenca določeno področje zanima, bi rad o tem izvedel kaj več. Otrok čuti potrebo po likovnem raziskovanju in izražanju. Vir podkrepitve je v otroku samem, ne zanima ga ocena, zanima ga sama dejavnost (proces). Rad se vključi v krožke, posebno na področjih, ki ga zanimajo. Notranjo motivacijo podpira ustrezno vrednotenje in besedno ocenjevanje.

□ ZUNANJA MOTIVACIJA – zunanje motiviranih učencev je na razredni stopnji mnogo manj kot na predmetni. To so učenci, ki delajo pretežno za oceno, pohvalo, nagrado, ki se trudijo, da bi bilo njihovo delo videno, predstavljeno, pohvaljeno, da zadovoljijo želje učitelja, starša, da se postavljajo pred vrstniki, da veljajo za pridnega. So zelo aktivni, vendar za oceno. Za kakovostno usmerjanje zunanje motivacije so primerne razne oblike skupinskega dela, kjer ima nagrada popolnoma drugačno vlogo – tovarštvo, sodelovanje, nagrajeni so vsi člani v skupini.

3. STORILNOSTNA MOTIVACIJA je človeška lastnost, kjer človek pričakuje, da bo uspešen in uživa v obvladovanju težkih dejavnosti, kjer se učinek meri. Pri LV se kaže tako, da *ambiciozni* učenci dajejo vse od sebe, ne da bi pričakovali pohvalo. Ženejo se za dosežki in ni nujno, da so prepričani v uspeh. Storilnostna motivacija je značilna za *nadarjene* učence, ki so praviloma skromni. Niso vnaprej prepričani v uspeh svojega izdelka, moramo jim prigovarjati, da so likovno aktivni, jih vzpodbujati. Dosegajo zelo velike uspehe, kvalitetne izdelke, v razvoju prehitujejo druge, niso nasilni, pripravljeni so sodelovati v skupinah. Za spodbujanje storilnostne motivacije so primerne skupinske slike na tabli, na asfaltu pred šolo, skupinska dekoracija panoja ali stene v šoli.

4. MOTIVACIJA KOT ZAVEST O CILJU LIKOVNEGA IZRAŽANJA - zavest o cilju je na razredni stopnji prisotna predvsem na konkretnih takojšnjih ciljih (izdelki otrok), manj vabljivi so vmesni cilji (razlikovanje drugih likovnih področij), še manj pa učence motivirajo oddaljeni cilji (npr. o barvah se učim, ker bom postal soboslikar..)

5. MOTIVACIJA KOT NIVO ASPIRACIJE – če želi učenec uspeti pri likovni dejavnosti, je to odvisno od prejšnjih uspehov/neuspehov na tem področju. Učence pri LV vodimo individualno, da dosežajo uspehe v skladu s svojimi zmožnostmi. Učenec tekmuje sam s sabo in ne z drugimi. Samostojno izbira

likovne motive in tehnike za iste likovne naloge. Pri LV dovolimo nekaterim učencem, da si izmislijo svoj motiv, drugo tehniko. Če jim to omogočimo, bodo bolj motivirani.

6. **RADOVEDNOST, INTERES KOT MOTIVACIJA** – radovednost se kaže ob odkrivanju nove likovne tehnike, kaže se interes za estetsko ureditev okolja...Želja po lepem, urejenem je v tesni povezavi z željo po ustvarjanju. Učitelj gradu pouk likovne vzgoje na teh željah. Interes razvijamo tudi, če snov strokovno dobro posredujemo, če uporabljamo razgovor bolj kot razlago. Najustreznejšo likovno rešitev najdemo, če se individualno ukvarjamo z vsakim učencem. Posledica takšnega dela je velika odzivnost v otroških likovnih kolonijah, na razstavah...

7. **LIKOVNI MOTIV KOT MOTIVACIJA** – pri učencih razvijamo zanimanje, gojimo ljubezen do likovnih stvaritev, do kulturne dediščine. Usposabljam jih za doživljanje lepote v naravi in umetninah. Motiv v naravi učence prevzame, želijo ga naslikati, prav tako dobijo v umetninah vzpodbude za lastno ustvarjanje. Motivi, ki posebno prevzamejo učence na razredni stopnji so iz njihove neposredne okolice ali domišljije.

8. **MATERIALI, ORODJA IN TEHNIKA KOT MOTIVACIJA** – privlačijo učence in jim vzbujajo željo, da z njimi nekaj ustvarijo. Ponudimo zanimiv materiale, kakovostne, raznovrstne (naj nabavi šola).

POGOJI MOTIVACIJE:

- otroci bodo pri LV optimalno notranje motivirani, kadar bo likovno delo izhajalo iz njihovih potreb ter bo upoštevalo njihove sposobnosti, interese in zmožnosti
- problem mora biti prilagojen otrokovim sposobnostim, ne prelahki, ne pretežki, predstavljati mora izziv – da se dokažejo sebi in okolici
- otroci se morajo zavedati smotra in cilja svoje dejavnosti
- otroci ne smejo biti obremenjeni z dejavniki zunanje motivacije (pričakovanja drugih), motivacija je odvisna od kvalitetno zastavljenega in izpeljanega uvodnega dela likovne dejavnosti
- na motivacijo vpliva prijetno in sproščeno vzdušje med delom, dobra materialna priprava, dovolj časa za delo, odprta naravnost likovnega dela

30. Medij – katere uporabljamo pri LV?

31. O čem govori oblikovna in o čem komunikacijska plast likovnega dela?

- **OBLIKOVNA PLAST** se kaže v likovnem jeziku oz. v likovni strukturi. Med enostavnejše komponente likovne strukture uvrščamo likovne elemente (črta, oblika, barva, tekstura..). Ob povezavi vsaj dveh elementov se pojavijo likovne strukture (simetrija, repeticija, ritem, prostor..). Ko govorimo o organizaciji likovnih elementov, govorimo o kompoziciji.
- **KOMUNIKACIJSKA PLAST** ali likovno sporočilo proučuje teorija komunikacij. Likovno doživetje se ne da strniti v racionalne besede. Možnost subjektivnega doživljanja, kjer vsak opazovalec sam raziskuje in formulira z besedami, ki se ob tem doživljanju porajajo (npr. razberem pozitiven odnos do živali).

32. Problemska naravnost LV!

Predstavlja fleksibilen, ustvarjalen in dinamičen proces učenja na problemskih situacijah. Problemska situacija, na katerih temelji učenje, izzove pri učencih miselne procese, ki jih pripeljejo do znanja in izvirnih likovnih rešitev.

Problemsko zasnovan pouk spodbuja notranjo motivacijo in zavzetost učencev. Temelji na dvosmerni komunikaciji med učiteljem in učenci. Pouk se izvaja problemsko, ko je izhodišče za likovno ustvarjalno delo likovno-teoretični problem. Učenci spoznavajo likovni problem preko raznovrstnih informacij, ki jim jih posreduje učitelj v besedni obliki in nazorno prikaže. Primerne oblike in metode dela dodatno spodbudijo učence, da raziskujejo, razmišljajo, podoživljajo in se ustvarjalno likovno izražajo. Učitelj učence spodbuja in jih usmerja pri delu, daje premišljena navodila. Vse artikulacijske stopnje učne ure morajo biti zasnovane in izpeljane problemsko, gre za postopno odkrivanje teoretičnih problemov. Problemska naravnost pouka pri

učencih sproža proces mišljenja, spoznavanja, doživljanja in likovnega izražanja. Že učenci prvih treh razredov so sposobni spoznavati in usvajati likovne in druge pojme ter ustvarjalno reševati likovne probleme.

33. Dejavniki likovne ustvarjalnosti (naštej, opiši fleksibilnost – kako se ta kaže v strokovnem likovnem delu?) – dejavnik občutljivosti za likovni problem!

ORIGINALNOST=spodb.dejavnik; celota 3 spodb.lik.dejavnikov (ustvarjalno mišlj, emocionalnost, občutljivo zaznavanje) in 1 ki ustv.omogoča(lik.izkušnje). Pri spodb.spremljamo individ.senzitivnosti in orig.rešitve avtorja(nepričakovane, brez tujega vpliva). Dejav.ki omogočajo: v sposob.opazovanja in iskanja orig.podrobnosti, povezave med njimi.

LIK.FLEKSIBILNOST=spodb.dejavnik; celota 3 spodb.dej.(motorična občutljivost, ustv.mišljenje, emocionalnost)in 1 ki ustv.omogoča(domišljija). Spodbujevalni dejav.lik.fluentnosti se kažejo v okrivanju novih poti,iskanju lik.rešitev.Dejav.ki ustv.omogočajo: fleksibilno prilagajanje lik.izraznim sredstvom.

OBČUTLJIVOST ZA LIK.PROBLEME=spodb.dejavnik; celota 2 spodb.dejav(emocio in občutljivo zaznavanje)in 2 ki ustv.omogočata(sposob.natančnega zaznavanja,lik.izkušnje). Spodb.se kažejo v občutljivosti,doživljanju in jasnosti v interpretaciji lik.problema; dejav.ki ustv.omogočajo: prepoznavanje lik.problemov v motivu,v njihovem diferenciranju in usklajenosti v celoto.

LIK.REDEFINICIJA=dejav,ki ustv.omogoča; celota 2 lik.sposob,ki ustv.omogočata(lik.izkušnje, domišljija)in 2,ki jo spodb(senzitivnost in ustv.mišljenje).Dejav,ki ustv.omogočajo se kažejo kot proces uspešnega lik.transportiranja,zavestno redefiniranje idej,materiala ali vizualnega vtisa v nekaj novega; spob.dejavniki pa v zaznavanju tistih lik.pojavov,ki so primerni za lik.transportiranje.

LIK.FLUENTNOST=dejav,ki ustv.omogoča; celota 2 sposob.ki ustv.omogočata(domišljija in motor.spretnost)in 2,ki jo spodb.(senzibilnost,emocio).Dejav,ki ustv.omogočajo,se kažejo v mot.spretnosti pri realizaciji ideje.Spodb.dejav fluentnosti pa se kažejo v zanimivih in novih lik.idejah.

ELABORACIJA=dejav,ki ustv.omogoča; celota 2 sposob,ki ustv.omogočata(vizualni spomin, domišljija)in 2,ki jo spodb.(senzibilnost,ustv.mišljenje).Dejav,ki ustv.omogočajo se kažejo v estetski org.izraza,skladnosti ideje in materiala ter lik.planiranju. Spodb.dejav.so vidni v lik.namenu (pripravljanju ustv.procesa)

DEJAVNIKI, KI VZPODB.USTVARJALNOST: motivirajo za ustvarjanje novega: občutljivo zaznavanje (senzibilnost), ustvarjalno mišljenje, emocije, motorična občutljivost

DEJAVNIKI,KI OMOGOČAJO USTVARJALNOST: zagotavljajo potreben material za ustv.delo:natančno zaznavanje, vizualni spomin, domišljija, motorična spretnost

34. Plasti likovnega dela (mislim da je treba dve plasti opisat) **ikonološka, tipološka, oblikovna, komunikacijska, tehnološka (in ne kake stil-zgo, sociološke)**

- **IKONOLOŠKA PLAST** se odraža v motivu ali temi likovnega dela. Ločimo mnoge različne teme ali motive: krajina, interier, figura, portret, živalski motiv, tihožitje...Tema je pogosto spodbuda za doživljajsko reševanje določenih likovnih nalog.
- **TEHNOLOŠKA PLAST** se kaže v izbiri materiala in tehnike. Tehnika je postopek s katerim material spremenimo v ustvarjalno kreacijo. Izbiramo takšen material in tehniko, ki nam bo v največji možni meri

omogočila uresničitev likovnih zamisli. Dobro poznavanje likovnih področij in značilnosti posameznih likovnih tehnik!

- OBLIKOVNA PLAST se kaže v likovnem jeziku oz. v likovni strukturi. Med enostavnejše komponente likovne strukture uvrščamo likovne elemente (črta, oblika, barva, tekstura..). Ob povezavi vsaj dveh elementov se pojavijo likovne strukture (simetrija, repeticija, ritem, prostor..). Ko govorimo o organizaciji likovnih elementov, govorimo o kompoziciji.

- KOMUNIKACIJSKA PLAST ali likovno sporočilo proučuje teorija komunikacij. Likovno doživetje se ne da strniti v racionalne besede. Možnost subjektivnega doživljanja, kjer vsak opazovalec sam raziskuje in formulira z besedami, ki se ob tem doživljanju porajajo (npr. razberem pozitiven odnos do živali).

- USTVARJALNA PLAST odseva individualnost in likovno sposobnost ustvarjalca. Umetnik je tisti, ki likovni problem zazna in ga ustvarjalno reši. Gre za ustvarjalne sposobnosti (npr. razgibanost, likovna prepričljivost).

- TIPOLOŠKA PLAST se kaže v umetnikovi individualnosti. Umetniki imajo lasten rokopis, ki zaznamuje celoten likovni izraz umetniškega dela. Umetnikovo individualnost zaznamuje prevladujoča skupina likovnih sposobnosti, uporaba likovno izraznih sredstev in značajske lastnosti. Učitelj mora pri delu z učenci poznati njihove individualne razlike, posamezne likovne tipe otrok in jih pri individualizaciji pouka upoštevati (npr. veselje do nakazovanja površin, vizualni in senzitivni tip).

- METODOLOŠKA PLAST se kaže v metodologiji oblikovanja, torej v zavestni izbiri postopkov, ki jih spodbuja želja po določenem izrazu na likovnem delu (npr. gradim od celote k detajlom).

- STILNO-ZGODOVINSKA PLAST opredeljuje čas nastanka oz. stil umetniškega dela. Vsako obdobje vpliva na metode oblikovanja, ki jih prepoznamo kot stil (preko 50: renesansa, barok,...).

- DOMOVINSKA PLAST se kaže v umetniških delih, ki so bolj ali manj zaznamovana s krajem in okoljem v katerem umetnik biva in ustvarja.

- NACIONALNO-ZGODOVINSKA PLAST se kaže v umetnikovi pripadnosti nekemu narodu in njegovi kulturni tradiciji.

- SOCIOLOŠKA PLAST se kaže v projekciji družbenega položaja v umetniška dela. Gre za odražanje družbene klime, v kateri je umetnik ustvarjal.

35. Kaj razumemo pod terminoma vedenje- videnje in kakšno je prikazovanje gibanja, ko govorimo o otroškem likovnem delu?

1. VEDENJE – VIDENJE: Otroci rišejo to, kar o predmetu vedo, in ne tega, kar vidijo. Upodablajo osnovne vizualne značilnosti predmetov/pojavov, ki izhajajo iz vidnega sveta, temeljijo pa na miselnem urejanju vizualnih vtisov (npr. poševna gladina tekočine v poševno stoječi steklenici).

36. Otrok v svojem likovnem izražanju prehodi različne faze prikazovanja prostora. Kaj razumemo pod terminom obrnjena perspektiva in kaj pod zvrčanje?

OBRNJENA PERSPEKTIVA – elementi obrnjeno kot jih vidimo – npr. zadnji rob mize širši kot prednji **zvrčanje oblik**(obračanje liste med delom, skupna talna črta se izgubi); rentgenska slika(prekrivanje, izrez); razgibano upodabljanje človek, figure, pojavi se profil, realnejši prikaz;

37. Kaj razumemo pod terminom čustvenost in racionalnost, ko govorimo o otroškem likovnem delu in na kakšen način otrok prikazuje akcijo (gibanje) na svojem likovnem delu?

ČUSTVENOST – RACIONALNOST: Otroci upodablajo kot večje tisto, kaj se jim zdi pomembnejše, kar imajo raje, česar se bolj veselijo. Z razvojem začenja čustveni odnos izpodrivati racionalen, razumski odnos, uporaba realnejših velikostnih odnosov.

6. DOBA – GIBANJE (OKOLI 6. LETA): Figure spravi v gibanje, roke in noge spravi v različne položaje, nagne telo. Ponavlja figure, se ne prekrivajo, sledijo ena drugi = FILMSKI NAČIN. Na figuri ponavlja roko, nogo, nakazuje gibanje, mnogo koles, vozila vozijo. Obogatene figure, živali, predmeti v gibanju z občutkom

za ravnotežje, bogati barvni zaklad. Otroci naj rišejo na formatih različnih velikosti, oblik, kvalitet – nikoli samo risalni listi. Na sliko se naj podpišejo s tistim materialom, s katerim delajo.

38. Na kratko opiši značilnosti vseh treh izhodišč pri načrtovanju (učno vzgojne strategije) pouka likovne vzgoje

* Učitelj lahko pouk začne z razlago **likovnega problema**. Temu poišče primeren motiv in likovno tehniko. Poudarjen je **kognitivni vidik (K)**, afektivni in psihomotorični vidik sta v funkciji spoznavanja.

* Učitelj lahko učencem najprej predstavi izbran **motiv**. Z ustreznimi metodami učencem približa še likovni problem, skupaj pa izberejo najprimernejšo tehniko za realizacijo tako postavljene naloge. Poudarjen je **afektivni vidik (A)**, kognitivni in psihomotorični sta v funkciji poglobljanja in likovnega izražanja doživetega.

* Učitelj lahko pouk LV prične tudi s predstavitvijo zanimive **likovne tehnike**. Ob tem najprej izbere primeren motiv, ki mu doda še ustrezen likovni problem. Takšno načrtovanje poudarja **psihomotorični vidik (PM)**, kognitivni in afektivni pa sta v funkciji uspešnega razvijanja motoričnih spretnosti.